

Actiemaand Water Terugblik

April 2019

HOOGHEEMRAADSCHAP
DE STICHTSE
RIJNLANDEN

Gemeente Utrecht

gemeente
WOERDEN

Nieuwegein

gemeente Houten

Amsterdam
Rainproof

elke
druppel
telt

Hoogheemraadschap van
Delfland

Leden projectgroep:

Tuinbranche Nederland

Tuinbranche Nederland

Amsterdam Rainproof

Gemeente Houten

Gemeente Nieuwegein

Gemeente Stichtse Vecht

Gemeente Utrecht

Gemeente Utrecht

Gemeente Woerden

Klimaatkrachtig Delfland

Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden

– Brenda Horstra

– Michelle Huisman

– Mirko van Ingen

– Erik Groenland

– Laurens van Miltenburg

– Malou ten Have

– Hannah Tullemans

– Michiel Rijsdijk

– Fleur Everts

– José Kooi

– Tom Overgaauw

Tuinbranche Nederland

Tuinbranche Nederland, de brancheorganisatie voor tuinretail en hun toeleveranciers met 650 leden, promoot al 5 jaar De Levende Tuin. Onder deze noemer voert zij 4 campagnes: de vlinder-, vogel-, bij-, en watervriendelijke tuin. In het kader van dit laatste thema heeft Tuinbranche Nederland een vijftal gemeenten en 'hun' waterschap én de tuinretailers in de provincie Utrecht, alsook Amsterdam Rainproof en Klimaatkrachtig Delfland bij elkaar gebracht. Zo is de Maand van het Water ontstaan. Voor het derde jaar vond de actiemaand 'De watervriendelijke tuin' plaats. Tuinbranche Nederland heeft de taak van het verbinden van het bedrijfsleven met de overheid op zich genomen en kan overkoepelend de landelijke verbinding met andere organisaties en pers op zich nemen. De werkgroep met vertegenwoordigers van alle partijen komt regelmatig bij elkaar voor overleg en evaluatie.

Handboek voor de watervriendelijk tuin

Samen met een aantal partners heeft Tuinbranche Nederland in 2018 het Handboek voor de Watervriendelijke tuin ontwikkeld waarin 19 tips staan hoe de tuinbezitter met zijn of haar tuin bij kan dragen aan een watervriendelijke, gezonde en groene tuin. Deze is naar alle gemeenten, waterschappen en de leden van Tuinbranche Nederland gestuurd.

Trendtuinen

Jaarlijks ontwikkelt Tuinbranche Nederland de waarden- en stijltrends voor het volgende jaar die worden vertaald naar verschillende tuintypen: deze tuinen zijn alle biodivers en watervriendelijk. De trendtuinen bereiken elk jaar zo'n 15 miljoen mensen via landelijke, regionale en lokale media.

Landelijke media-aandacht

Op verschillende momenten besteedde de media-aandacht aan de actiemaand, we profiteerden hierbij van de jaarcijfers van de tuinbranche die net waren gepubliceerd. Hierdoor konden we een mooie combinatie maken van de actiemaand en de omzet groei binnen de branche.

Op het NOS Journaal én NPO Radio 1 kwamen Bert Griffioen, directeur van Vasteplantenkwekerij Griffioen Wassenaar, en Brenda Horstra, adjunct directeur van Tuinbranche Nederland aan het woord. Ook was Brenda Horstra live te horen op BNR Nieuwsradio en NPO Radio 5. Daarnaast berichtten onder meer Radio 2, 3FM, Radio 538 en Slam FM over de omzetgroei van 6,5% en watervriendelijkheid. Het artikel in het AD van Hanneke van Houwelingen werd opgenomen in vele regionale bladen, van de Leeuwarder Courant tot de PZC en de Limburger. En ook online werd op allerlei plekken aandacht besteed aan beide onderwerpen: websites van de NOS, het AD en De Telegraaf en diverse vaktijdschriften publiceerden artikelen.

Cursus Waterambassadeur

Om de kennis van water en watervriendelijke tuin goed over te kunnen brengen op de Nederlandse tuinbezitter, heeft Tuinbranche Nederland samen met Mirko van Ingen de Cursus Waterambassadeur ontwikkeld. Tijdens deze cursus worden tuincentrummedewerkers volledig bijgepraat over water, wateroverlast en wat particulieren kunnen doen om hun tuin watervriendelijk in te richten. De cursus is gericht op kennisoverdracht en hoe tuinbezitters het best kunnen worden geadviseerd.

Gezamenlijke communicatie

Voor de actiemaand is een gezamenlijk persbericht opgesteld, alsook berichten die konden worden overgenomen op verschillende social media-kanalen, inclusief beeldmateriaal. Zowel het persbericht, als de berichten voor social media zijn in samenwerking met een aantal gemeenten opgesteld en konden ook door alle deelnemende gemeenten worden ingezet.

Tuinbranche Nederland heeft via haar eigen kanalen in de communicatie naar haar leden ook regelmatig aandacht besteed aan klimaatadaptatie en watervriendelijke tuinen. Dit gebeurde onder meer middels de nieuwsbrief en de regioavonden die speciaal voor leden worden georganiseerd.

Gemeente Houten

De gemeente Houten heeft in 2019 een mooie reeks acties weten te organiseren, waarbij een aantal ook doorlopend worden ingezet of in een andere maand zijn georganiseerd. Het belangrijkste is natuurlijk dat er aandacht aan de thematiek wordt geschonken. Die aandacht is er in de gemeente Houten zeker!

Proeftuin

In de buitenruimte achter het gemeentehuis is een 'proeftuin' ingericht met klimaatadaptatieve maatregelen. In de proeftuin wordt getoond welke inrichting past bij een stedelijk gebied dat beter bestand is tegen de gevolgen van klimaatverandering. Er is aandacht voor het vasthouden van water en het tegengaan van verdroging, het beperken van hittestress en het voorkomen van wateroverlast door extreme neerslag.

Samenwerking met plaatselijke tuincentra

Op 6 april heeft de gemeente bij Tuincentrum De Schouw drie informatiesessies georganiseerd waar bij iedere sessie circa 20 personen aanwezig waren. In de sessies is ingegaan op het Handboek voor de watervriendelijke tuin. Na de theoretische informatie zijn de deelnemers onder begeleiding door het tuincentrum gelopen om in de praktijk te zien wat de maatregelen inhouden.

Op 11 mei was Tuincentrum De Bruin aan de beurt. Hier zijn vijf tuinontwerp-adviezen gegeven voor verschillende bewoners. De bewoners konden zich opgeven na een oproep in de plaatselijke media, waarna vijf deelnemers zijn ingeloot. De bewoners ontvingen na het advies een cadeaubon om hiermee planten te kopen in het betreffende tuincentrum.

Week van het water

Als onderdeel van de 'Slim Thuis Woning' op Rond 109 in Houten is ook een watervriendelijke modeltuin aangelegd, speciaal voor senioren. Op 26 mei werd toelichting gegeven op deze tuin en konden bezoekers zien hoe gemakkelijk het is om diverse watervriendelijke maatregelen door te voeren in de tuin. Bezoekers die op deze dag de modeltuin bezochten, ontvingen een gratis plantje.

Acties die zijn doorgezet vanuit 2018

Het gratis ophalen van oude verharding bij particulieren die hun tuin gaan ontstenen. Voorwaarde hierbij is dat minder dan de helft van de tuin verhard mocht blijven. Bewoners werden uitgenodigd een foto van de huidige situatie en een tuinontwerp van de nieuwe situatie in te dienen. Na een positieve beoordeling ontvingen de bewoners een aantal pallets waarop de oude stenen konden worden opgestapeld. De gemeente haalde de oude stenen vervolgens op en zorgde voor de afvoer.

In de publiekshal van het gemeentehuis kunnen bewoners de maquette 'De Levende Tuin' en het Handboek voor de watervriendelijke tuin bekijken en inzien.

Acties voor 2020

Voor volgend jaar heeft de gemeente Houten weer een aantal acties op de plank liggen. Zo worden speciale bewonersacties gestart met een bijdrageregeling om de aanleg van groene daken te stimuleren en het regenwater van het riool los te koppelen. Dit water kan dan infiltreren in de tuin. Voor deze acties wordt wederom de samenwerking gezocht met de lokale tuincentra.

Verder staan ook de inspiratiesessies, het ophalen van overvloedige tuinverharding en de tuinontwerp-adviezen weer op de agenda.

Gemeente Nieuwegein

De tuincentra in de gemeente Nieuwegein die deel hebben genomen aan de actie maand waren zeer te spreken. Met name de workshops van de hoveniers in combinatie met de cadeaubon slaan goed aan. Ook de regentonactie werd erg gewaardeerd.

Praxis Nieuwegein

Bij Praxis Nieuwegein is in de maand april een regentonnenactie gehouden. Met gemeentelijke subsidie was een bepaald type regenton te koop voor € 15,- voor de inwoners van Nieuwegein. Er zijn in deze maand 50 regentonnen verkocht.

Op 13 april werd in het Praxis tuincentrum een actiedag georganiseerd. In een demo-opstelling van de watervriendelijke tuin kon men kennismaken met watervriendelijke producten en maatregelen. Daarnaast werden de bezoekers door een hovenier geïnformeerd over de mogelijke watervriendelijke maatregelen die ze in hun tuin kunnen nemen. Tot slot werden op deze dag goodiebags uitgedeeld.

GroenRijk Baars

Ook bij GroenRijk baars werd gedurende de hele maand april de regentonnenactie gehouden. Vanuit de gemeente werd 25% korting gesubsidieerd op alle type regentonnen. In totaal zijn in de maand april 25 regentonnen verkocht, normaal gesproken zijn dit er 1 of 2.

Ook in dit tuincentrum was op 13 april een actiedag. Geïnteresseerden konden zich opgeven voor een workshop over de watervriendelijke vriendelijke tuin, welke werd verzorgd door een hovenier. Na de workshop volgde een rondleiding door het tuincentrum waarbij aan de hand van de uitgestalde producten en watervriendelijke maken van de tuin verder werd toegelicht. Na de rondleiding kregen alle deelnemers een cadeaubon van € 25,- welke is gesubsidieerd door de gemeente.

Intratuin IJsselstein

Bij Intratuin IJsselstein is op 25 mei een actiedag georganiseerd. Deze actiedag was vergelijkbaar met de actiedag bij GroenRijk Baars. Geïnteresseerden konden zich opgeven voor een workshop, waarna een rondleiding werd gegeven door het tuincentrum. De Werkgroep Klimaatneutraal IJsselstein was die dag aanwezig en gaf tuinadviezen. Na de rondleiding kregen alle deelnemers een cadeaubon van € 25,- welke is gesubsidieerd door de gemeente. Daarnaast werd per groep een boom verloot door het tuincentrum. Verder was er een demo-opstelling met watervriendelijke producten.

Op 23 maart had het tuincentrum zelf al een actiedag georganiseerd in samenwerking met de tuincommunity Groei & Bloei. Hier konden mensen een tegel inleveren en kregen hiervoor twee plantjes terug.

Hornbach Nieuwegein

Ook bij Hornbach Nieuwegein werd een actiedag georganiseerd, en wel op 20 juli. Deze actiedag is te vergelijken met de actiedag bij Praxis Nieuwegein. Bezoekers werden geïnformeerd over de watervriendelijke tuin en kregen een goodiebag mee. Ook heeft Hornbach Nieuwegein een demo-opstelling staan voor de watervriendelijke tuin van Martens, deze staat er inmiddels al een jaar.

Gemeente Stichtse Vecht

De gemeente Stichtse Vecht heeft verschillende soorten acties gehouden. De tuincentra in de gemeenten waren erg gemotiveerd om mee te doen en toonden zelf goed initiatief.

Actiedag zaterdagmarkt Bisonspoor

Op zaterdag 13 april 2019 stond een stand bij de weekmarkt in Bisonspoor om aandacht te vragen voor het belang van een groene tuin die water de ruimte geeft. In de stand was veel nuttige informatie te vinden over water- en groenmaatregelen die particulieren zelf in hun tuin kunnen gebruiken en werden er leuke activiteiten georganiseerd. Zo was Arjan Post van A.J. Post tuinontwerpburo aanwezig voor tips en informatie voor de eigen tuin en konden kinderen deelnemen aan de activiteit zaadbommetjes maken in samenwerking met IVN Vecht en Plassengebied. Daarnaast was een zogenaamde watertafel aanwezig die de gevolgen van een regenbui op een versteend gebied visualiseert. Tot slot ontvingen bezoekers van de stand een leuke goodiebag, gevuld met informatieve factsheets uit het Handboek voor de watervriendelijke tuin, flyers, een kleurplaat, kortingsbonnen voor bij de tuincentra en een gratis klimaatbestendig plantje.

Informatiestand Tuincentrum Vechtweelde

Op zondag 14 april stonden medewerkers van de gemeente samen met Mirko van Ingen (Amsterdam Rainproof) met een informatiestand in Tuincentrum Vechtweelde. Op de stand was veel nuttige informatie te vinden over hoe je water en groen de ruimte kan geven in je eigen tuin. Ook was een watertafel aanwezig die de gevolgen van een regenbui op een versteend gebied visualiseert.

Acties tuincentra Vechtweelde en Van Ginkel

Beide tuincentra hadden kortingsacties lopen gedurende de maand april. Zo gaf tuincentrum Vechtweelde 25% korting op een regenton naar keuze (geldig van 10 tot 30 april). Tuincentrum Van Ginkel gaf een korting van €25 op regentonnen. Beide tuincentra hadden een kortingsactie '5 voor €17,50' op een speciaal assortiment plantjes. Deze plantjes kunnen goed tegen zowel hele natte als droge periodes.

Gemeente Utrecht – Waterproof030

In de gemeente Utrecht zijn meerdere acties georganiseerd op verschillende plekken in de gemeente.

Watervriendelijke tuin

In Overvecht heeft de gemeente in samenwerking met hoveniers van de Wilde Weelde en leerlingen van het Wellant College een watervriendelijke voorbeeldtuin aangelegd. De tuin is bij het Gasvrij thuis, waar elke woensdag iemand van de gemeente aanwezig is zodat mensen de tuin en het huis kunnen bekijken, inspiratie op kunnen doen en vragen kunnen stellen.

Gastcollege Wellant College

Tijdens de actiemaand is door de gemeente een gastcollege gegeven op het Wellant College om de leerlingen zoveel mogelijk bij te brengen over de watervriendelijke tuin en het belang ervan.

Afkoppelen Schoolstraat

In de Schoolstraat heeft de gemeente een hemelwaterriool aangelegd en daarbij alle bewoners in de straat de mogelijkheid aangeboden om hun regenpijp hier kosteloos op aan te sluiten. De gemeente voerde de werkzaamheden volledig uit, de bewoners hoefden hiervoor niet te doen.

Ophaalacties tegels

De gemeente Utrecht heeft tot en met 31 december 2019 een tegelophaal-actie georganiseerd. Als bewoners tegels uit de tuin verwijderen om daar groen voor in de plaats te brengen, kunnen zij een aanvraag indienen voor het gratis laten ophalen van deze tegels. De gemeente zorgt ervoor dat de tegels worden opgehaald en afgevoerd.

Planten-uitdeel-actie in tuincentra

In verschillende Utrechtse tuincentra heeft de gemeenten gratis planten uitgedeeld. In deze planten was een speciale plantensteker geplaatst met informatie over de watervriendelijke tuin en Waterproof030.

Workshop watervriendelijke tuin op de kinderboerderij

Op locaties bij watervriendelijke tuinen zijn workshops georganiseerd. Tijdens deze workshops leren mensen eenvoudige voorzieningen te maken die de tuin/gevel watervriendelijk maken. Het doel is deelnemers inspireren en laten beleven dat ze eenvoudig in de tuin/directe omgeving een bijdrage kunnen leveren aan een gezondere woonomgeving.

Daarnaast staat er permanent een watertafel bij de kinderboerderij.

Gemeente Woerden

In de gemeente Woerden werd op 13 april een actiedag gehouden in Tuincentrum De Bosrand. Bezoekers konden op watervriendelijk tuinadvies rekenen van Geral Overbeek. Hij werd bijgestaan door stadsimker Chris van Iersel met bij-vriendelijke tuintips. Daarnaast kon men met de watertafel ondervinden wat er gebeurt in de (versteende) stad als het hard regent. Voor de kinderen waren er kleurplaten, waarbij de mooiste kleurplaat werd beloond met een leuk boek. Tot slot heeft Tuincentrum de Bosrand een mooie regenton verloot onder de bezoekers.

Klimaatkrachtig Delfland

Klimaatkrachtig Delfland is een initiatief van Hoogheemraadschap Delfland vóór de regio Delfland. Het netwerk verbindt partijen, initiatieven en projecten en wisselt kennis en kunde uit. Ook voor de actiemaand in de regio Utrecht is Klimaatkrachtig Delfland aangehaakt en werkt mee aan het watervriendelijk maken van de Nederlandse tuinen.

Tuincentrum Ockenburgh

Bij Tuincentrum Ockenburgh is op 5 april een VIP-avond georganiseerd. Hier werden vanuit Klimaatkrachtig Delfland tips gegeven aan klanten hoe ze hun tuin klimaatbestendig kunnen inrichten.

Ook heeft Klimaatkrachtig Delfland in samenwerking met Mirko van Ingen een opleiding verzorgd voor het personeel op de buitenplanten-afdeling. De aanwezige medewerkers kregen toegelicht wat de effecten van klimaatverandering zijn en welke maatregelen je in de private ruimte kunt realiseren om de effecten van klimaatverandering te beperken. Gedurende de avond lag de nadruk op de rol die het tuincentrum bij dit vraagstuk kan spelen en hoe medewerkers klanten met klimaatvragen het beste kunnen helpen.

GroenRijk 't Haantje

In samenwerking met de Gemeente Rijswijk werden op 20 april meerdere acties uitgevoerd bij GroenRijk 't Haantje. Zo was er een ecologisch hovenier aanwezig om gratis schetsontwerpen te maken van tuinen van de bezoekers. Er konden tijdens deze dag ook tegels ingeleverd worden in ruil voor een gratis planten.

Tuincentrum de Carlton

Op 11 mei konden tuinbezitters bij Tuincentrum de Carlton in Naaldwijk een gratis tuinontwerp laten maken. Hier werd door bewoners dankbaar gebruik van gemaakt. Ook hier was het voor bezoekers mogelijk om tegels in te leveren in ruil voor een gratis plant. Deze actie is in samenwerking met de gemeente Westland georganiseerd.

Intratuin Pijnacker

Bij Intratuin Pijnacker konden tuinbezitters op 25 mei wederom een gratis tuinontwerp laten maken. Hier kregen de bezoekers klimaatbestendig-tuinadvies. Ook vragen over sedumdaken en de stimuleringsregeling werden hier beantwoord.

Intratuin Pijnacker heeft in mei twee regentonnenacties georganiseerd. Geïnteresseerden konden met flinke korting een complete regentonset aanschaffen. In het totaal waren voor deze actie 45 sets beschikbaar.

Waterschap Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden

Het waterschap Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden houdt zich doorlopend bezig met het thema watervriendelijkheid en promoot het hele jaar door de watervriendelijke tuin. Het Waterschap heeft tijdens de actiemaand verschillende gemeenten ondersteund bij de acties en blijft dit ook doen.